

Вінницький національний технічний університет
Кафедра мовознавства,
Факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА.
ФУНКЦІОНАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИЙ СИНТАКСИС
(Вибірковий)**

I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма: **усі**

Спеціальність: **усі**

Викладач: **Горчинська Л.В., Пустовіт Т.М.**

Мова викладання: **українська**

Семестр – **7**

Кредитів ЕКТС – **3**

Лекцій – **не передбачено**

Практичних – **36 год.**

Самостійна робота – **54 год.**

Вид контролю: **залік**

Передумови для вивчення – використання набутих результатів навчання під час вивчення компонент: Українська мова як іноземна.

Метою вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна. Функціонально-комунікативний синтаксис» є активізація та вдосконалення умінь та навичок практичного володіння українською мовою як іноземною (з найбільшим акцентом на синтаксичний матеріал), а також професійно орієнтованої комунікативно-мовленнєвої та соціальної компетенції іноземних студентів з метою забезпечення їхнього ефективного спілкування (усного та письмового) в науково-навчальному, професійному й соціокультурному середовищі на рівні володіння мовою B2.

Компетентності: здатність професійно спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово в науково-навчальній, професійній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах.

Результати навчання: уміти використовувати набуті лінгвістичні знання синтаксису української мови у ситуаціях навчальної, наукової, професійної та соціально-культурної сфер спілкування для виконання науково-навчальних професійно орієнтованих завдань на рівні володіння мовою В2.

Тематика

Змістовий модуль 1. Речення як основна одиниця синтаксису. Прості речення	
Тема 1	Теоретичні засади курсу. Словосполучення. Головне та залежне слово.
Тема 2	Речення та його основні ознаки.
Тема 3	Просте речення. Головні члени речення: підмет та присудок.
Тема 4	Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина.
Тема 5	Однокладні речення. Неповні речення.
Тема 6	Прості ускладнені речення.
Тема 7	Семантико-синтаксична структура простого речення.
Тема 8	Сполучники сурядності.
Тема 9	Пунктуація простого речення.
Змістовий модуль 2. Складні речення	
Тема 10	Складне речення.
Тема 11	Види складних речень.
Тема 12	Складносурядні речення.
Тема 13	Складнопідрядні речення.
Тема 14	Безособові складні речення.
Тема 15	Складні синтаксичні конструкції.
Тема 16	Речення із прямою і непрямою мовою.
Тема 17	Сполучники підрядності.
Тема 18	Пунктуація складного речення.

Теми практичних занять

Тема 1	Теоретичні засади курсу. Словосполучення. Головне та залежне слово. Ознайомлювальне читання текстів соціально-культурної сфери. Діалог-розпитування.
Тема 2	Речення та його основні ознаки. Парадигма речення. Види речень. Ознайомлювальне читання текстів науково-популярної сфери. Монолог-

	розповідь.
Тема 3	Просте речення. Головні члени речення: підмет та присудок. Вивчаюче читання текстів навчально-наукової сфери. Діалог-розпитування.
Тема 4	Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина. Ознайомлювальне читання текстів науково-професійної сфери. Монолог-міркування.
Тема 5	Однокладні речення. Неповні речення. Проглядове читання текстів соціально-культурної сфери. Монолог-судження.
Тема 6	Прості ускладнені речення. Вивчаюче читання текстів навчально-наукової сфери. Монолог-повідомлення.
Тема 7	Семантико-синтаксична структура простого речення. Ознайомлювальне читання текстів соціально-культурної сфери. Монолог-міркування.
Тема 8	Сполучники сурядності. Вивчаюче читання текстів науково-професійної сфери. Діалог-розпитування. Монолог-міркування.
Тема 9	Пунктуація простого речення. Ознайомлювальне читання текстів науково-популярної сфери.
Тема 10	Складне речення. Семантико-синтаксична структура складних речень. Комунікативна організація складних речень. Реферування текстів навчально-наукової сфери.
Тема 11	Види складних речень. Засоби зв'язку у складних реченнях. Реферування текстів соціально-культурної сфери. Діалог-обмін думками.
Тема 12	Складносурядні речення. Реферування текстів науково-професійної сфери. Монолог-переконання.
Тема 13	Складнопідрядні речення. Реферування текстів соціально-культурної сфери. Діалог-розпитування.
Тема 14	Безособові складні речення. Анотування текстів наукової сфери. Монолог-міркування.
Тема 15	Складні синтаксичні конструкції. Анотування текстів навчально-наукової сфери. Монолог-судження.
Тема 16	Речення із прямою і непрямою мовою. Реферування текстів соціально-культурної сфери. Діалог-розпитування.
Тема 17	Сполучники підрядності. Реферування текстів науково-професійної сфери. Монолог-міркування.
Тема 18	Пунктуація складного речення. Реферування текстів науково-популярної сфери. Діалог-обмін думками.

Теми для самостійної роботи

Тема 1	Просте речення. Суб'єкт та об'єкт.
Тема 2	Речення, ускладнені вставними та вставленими конструкціями.
Тема 3	Просте й складне речення зі сполучниками для вираження одночасності й послідовності дій, причинно-наслідкових і допустових відношень.
Тема 4	Способи зв'язку для вираження протиставлення в простому та складному реченнях.
Тема 5	Речення зі вставними словами та словосполученнями у функції сполучників зі значенням уточнення.
Тема 6	Пряма та непряма мова. Трансформація прямої мови у непряму.
Тема 7	Семантичний зв'язок між реченнями за відсутності формальних засобів зв'язку.
Тема 8	Пунктуація в простому та складному реченнях.

Індивідуальні завдання

Вивчальне та ознайомлювальне читання текстів науково-технічної, науково-популярної, професійно орієнтованої, соціокультурної та офіційно-ділової сфери з охопленням змісту до 75%; виконання письмових практичних завдань: написання конспектів, планів, тез; анотування та реферування науково-популярних та науково-професійних текстів; а також підготовка доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ.

Контроль

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань студентів під час практичного заняття у формі усного опитування, написання тестів, контрольних робіт тощо.

Підсумковий контроль знань студентів – залік. Недиференційований залік може проводитись за допомогою усного опитування та/або тестів.

Оцінювання результатів навчання

Модуль	Контрольна робота	Практичні заняття	Бали	Іспит	Бали загалом
М1		50	50	–	100
М2	10	40	50		
	10	90	100		

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень [Кодекс етики ВНТУ, Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ, Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ та розуміють](#), що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Граматика української мови (у схемах та таблицях) для іноземних студентів. Фонетика, лексика, морфологія : навч. посіб. / О. В. Абрамчук, Л. В. Горчинська, Н. Л. Франчук, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 102 с.

2. Граматика української мови (у схемах та таблицях) для іноземних студентів. Синтаксис, стилістика : навч. посіб. / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Н. Л. Франчук, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 95 с.

3. Дудик П. С. Синтаксис української мови : [підручник] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : ВЦ „Академія”, 2010. – 374 с.

4. Масицька Т. Є. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : Навчально-методичні матеріали. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – Вид. 2-ге, доп. – 115 с.

5. Наука і техніка в сучасному світі: збірник науково-популярних текстів та навчальних завдань для студентів-іноземців технічних вишів / Г. Бойко, І. Василюшин, Т. Гроховська, О. Качала, А. Моторний, І. Юзвяк; за ред. І. Карого. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 180 с.

6. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник], 2-е видання, доповнене. – К. : Видав. центр „Академія”, 2010. – 408 с.

7. Ющук Іван. До методики синтаксичного аналізу речення // Дивослово. – 2003. – № 10.

Інформаційні ресурси

1. Вільна енциклопедія Вікіпедія <http://uk.wikipedia.org>
2. Електронні словники, енциклопедії, інші довідники: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
3. Одинадцятитомний «Словник української мови» (СУМ-11): <http://www.sum.in.ua>
4. Портал української мови та культури <http://www.slovnyk.net>
5. Словники <http://www.slovník.com.ua>; <http://www.slovnyk.lutsk.ua>
6. Словник української мови. — <http://sum.in.ua>